

ב"ה, גליון 15 · **ערב שבת קודש פרשת פנחס** · כ' תמוז ה'תשפ"ד

מרתו של כ"ק רבי לוי יצחק ז"ע

מעבוד ומגושע"ו הרב
מנחם מענדל ברים
מסייע בעריכה:
הרב אל"ן וולף

א שלום הוא חיבור הפכים, חיבור נוצר מאהבה וחשק.

שלום פירושו אחדות בין שני הפכים, כאשר ישנם שני דברים שהם רחוקים זה מזה בתכלית, והם מצליחים להתאחד ולהתחבר יחד זהו שלום, ככל שיהיו שני הדברים רחוקים יותר, כך יהיה השלום גדול יותר בהתחברותם יחד.

משא"כ שני דברים שמלכתחילה אין הם שונים כל כך זה מזה, ואין רחוקים זה מזה, הרי בהתחברותם יחד אין זה חידוש כל כך, ואין זה שלום גדול כל כך.

4בכדי ששני אנשים וכדו' יוכלו להתחבר ביניהם, צריך שיהיה ביניהם קשר חזק ואהבה גדולה, ככל שתגדל ההתקשרות והאהבה ביניהם כך יהיו החיבור, האחדות והשלום חזקים יותר.

למשל רב ותלמיד שאין ביניהם שום ערך ויחס כלל, הרב הוא בעל שכל גדול מאד והתלמיד הוא בעל שכל מצומצם וקטן, אין להם שום יכולת להתחבר ביניהם, מכיוון שהם שני הפכים, הם רחוקים זה מזה בתכלית הריחוק.

אך אם יהיה ביניהם ההתקשרות, כלומר שהרב יקשר את עצמו לתלמיד באהבה ובחשק גדול, הרב יחפוץ וירצה שהתלמיד יבין את דבריו, אזי הרב והתלמיד יוכלו להתחבר ביניהם, הרב יוכל להשפיע לתלמיד והתלמיד יבין את דברי הרב.

אבל אם הרב ידבר את אותם דברים מופלאים בינו לבין עצמו, ולא יפנה בדבריו לתלמיד, אזי מכיוון שהפער בין הרב לתלמיד הוא באין ערוך כלל, הרי לא מוכרח שהתלמיד יבין את דברי הרב.

בפרשת השבוע מספרת התורה על בלעם פרשת השבוע נפתחת בנתינת שכר לפנחס על קנאותו. כמ"ש "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן הנייב את חמתו מניל בני ישראל, לכן אציר ממנו נפן לו את בריתי שלום".

שכר זה ניתן לו על קנאותו במעשה של זמרי בן סלוא שחטא עם כזבי בת צור לעיני כל ישראל, עד שבא פנחס וקיים מש"כ "הבועל ארמית קנאין פוגעין בו"¹ ודקר את זמרי בן סלוא וכזבי בת צור, ועי"ז נעצרה המגפה שהפילה עשרים וארבע אלף מבני ישראל.

בנמרא מסופר על קיסר רומי שטען בפני שרי המלוכה שהיהודים דומים לנמק בגוף וצריך לכרות אותם רח"ל.

נענה יהודי אחד משרי המלוכה ושמו קטיעא בר שלום "כשם שאי אפשר לעולם בלא רוחות, כך אי אפשר לעולם בלא ישראל, ועוד שיאמרו שמלכותך קטועה".

קיבל המלך את דבריו וביטל את הגזירה, אך מכיון שהוא ניצח את המלך בדבריו לכן גזרו עליו מיתה.

בדרך להריגתו אמרה לו ההיא מטרונתא "ווי לספינה שהולכת בלי מכס" כלומר שמכיוון שקטיעא בר שלום אינו מהול אין הוא יכול לזכות לחיי עולם הבא, נפל קטיעא בר שלום על ערלתו ומל את עצמו.

בשעת שריפתו הכריז קטיעא בר שלום "כל נכסי רבי עקיבא וחבריו" כשמת יצאה בת קול ואמרה 'קטיעא בר שלום מזומן לחיי עולם הבא'.²

במאמר שלפנינו יבאר רבי לוי יצחק:

א { מדוע השכר על קנאות פינחס היא "ברית שלום"?

ב { מהו הקשר בין זמרי בן סלוא לקטיעא בר שלום?

- 1 במדבר כה, יב.
- 2 סנהדרין פ"ט מ"ו.
- 3 עבודה זרה י"ב.

ועל ידי מעשיו שהציל את ישראל מקיסר רומי, ואח"כ גם מל את עצמו זכה קטיעא גם כן "לברית שלום", ולכן נקרא 'בר שלום' והיינו שנעשה הוא עצמו 'בן שלום', כמו איש בר חורין, בן שלושים שנה וכדו'.

המטרוניא שאמרה לו בדרך שימול את עצמו, היא תיקנה את הפגם של כזבי בת צור שגרמה לזמרי לפגום בבריתו. "היא מטרוניא" בגימטריה "כזבי בת צור" {737}.

מכיוון שקטיעא בר שלום הציל את עם ישראל מקיסר רומי, לכן נתן את כל נכסיו לרבי עקיבא שהיה בן גרים, כלומר צאצא של רומאים שהתגייר ונעשה יהודי והוציא את ניצוצי הקדושה שבהם.

הדבר נרמז גם בשמותיהם 'קטיעא' אותיות 'עקיבא' מלבד האות ט' המתחלפת עם האות ב' {בשיטת החילוף אח"ס בט"ע"י}. 'בר שלום' כמאמר הגמרא על ארבעה שנכנסו לפרדס "רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום". כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא היו תיקון לכ"ד אלף מישראל שמתו במגיפה בחטא בנות מדין. ■

סיכום המאמר:

בפרשת השבוע מסופר שפינחס בן אלעזר זכה לברית שלום, כשכר על כך שהרג את זמרי בן סלוא שחטא עם המדיינית כזבי בת צור.

מדוע השכר הוא "ברית שלום"?

מבאר רבי לוי יצחק שברית שלום פירושו התקשרות בין שני הפכים. התקשרות פירושו חיבור עצמי. שלום פירושו איחוד הפכים.

זמרי בן סלוא נמשך לתאוותיו וע"י חטאו הוא נפרד מאלוקות, והפריד את עם ישראל מהקב"ה. פינחס בן אלעזר ע"י קנאותו חיבר מחדש את הקב"ה עם בני ישראל, לכן הוא זכה לברית שלום.

בגמרא מסופר על קיסר רומי שטען בפני שרי המלוכה שהיהודים דומים לנמק בגוף וצריך לכרות אותם רח"ל.

בא יהודי אחד משרי המלוכה ושמו קטיעא בר שלום ושכנע את המלך לבטל את הגזירה.

קיבל המלך את דבריו וביטל את הגזירה,

ואפילו אם התלמיד יבין את דברי הרב, עדיין לא תהיה זו באותה מידת הבנה כמו כאשר הרב מדבר אל התלמיד באהבה, חשק ומאור פנים, וחפץ שהתלמיד יבין וילמד.

הרי שעיקר האחדות והשלום הוא ההתקשרות בין המשפיע למקבל והרצון והחשק שלהם להתחבר זה לזה.

ב זמרי בן סלוא הפריד בין הקב"ה והעולם, פינחס חיבר מחדש.

זוהי עומק כוונת מצוות ברית מילה, על ידי שמסירים את הערלה, מתגלה שאין ליהודי חיבור וחשק אמיתי לקליפות וסטרא אחרא, החיבור והאהבה האמיתית היחידה שלו היא לאלוקות.

ברם יכול להיות מצב של מושך ערלתו רח"ל, אם יהודי מתקשר כ"כ בתאוות וקליפות, אזי הוא אוטם את החיבור שלו לאלוקות רח"ל, וחוזר ומתקשר חלילה בתאוות.

מבאר רבי לוי יצחק שזמרי בן סלוא על ידי שחטא עם המדיינית, נתקשר כל כך בקליפה וסט"א עד שנאטם חיבורו לאלוקות רח"ל, כמאמר הגמרא "הבא על ארמיית ערלתו נמשכת".⁵

לכן פנחס שקינא על הברית והחיבור לאלוקות, זכה וקיבל מהקב"ה "ברית שלום". ברית זהו חיבור פנימי ועצמי בין שני אוהבים שכורתים ברית ביניהם, ע"י שפנחס קינא לברית זכה 'לברית שלום', כלומר לחיבור פנימי בינו להקב"ה.

ב מעשה קטיעא בר שלום, היה תיקון למעשה זמרי בן סלוא.

על פי הנ"ל מחדש רבי לוי יצחק שקטיעא בר שלום היה התיקון של זמרי בן סלוא.

הדבר נרמז בזה שכתוב בתורה תיבת 'שלום' עם ו' קטועה, לרמז על קטיעא בר שלום. וכן בשמותיהם 'קטיעא' מלשון קטוע, 'זמרי' מלשון 'וכרמך לא תזמור'.⁶

טעמו וראו כי טוב

לשון הרב בתורתו של רבי לוי יצחק

ושמו קטיעא בר שלום מורה על כל זה, והוא מה שנקרא קטיעא הוא על שם שאמר להמלך שלא יקטע את ישראל, ותגשה שלום לישראל, ובשביל זה הרעו וקטעו אותו. גם קטיעא הוא ע"ש שאמר לדקדוק קארו לך מלכותא קטיעא, ובר שלום הוא ע"ש שאמר כשם שא"א לעולם בלא הודיות כן א"א לעולם בלא ישראל. כי ענין רוח שהוא מחבר מים ואש יחד, ובב"ל שו"ת ו' דרוח הוא מחבר שני הפנים דמים ואש יחד. דיצחק אש יחד. והוא הוא ענין שלום, ששלום הוא מחבר שני הפנים דמים ואש יחד. וכשם שבהטעמים שאמר לדקדוק שלא יקטע את ישראל אמר מוחלה הטעם דרוח, ואוד"כ הטעם דמלכותא קטיעא, כמו"כ שמו הוא קטיעא בר שלום ששלום הוא שם אביו שקדם לו, ואוד"כ שמו עצמו קטיעא. ועוד נקרא קטיעא מפני שקטע את ערלתו זהו שהוא בר שלום פירוש הוא עצמו הוא בחינת שלום, כמו בר חורין, כן שלשים שנה, ובחמה. כי מילה הנקראת ברית היא בחינת שלום, וכמו"ש בפיתוס שקטע את ערלתו הבית"ה ענין לו את בריתו שלום. והיינו קטיעא בר שלום ע"י מעשיו אלו שהציל את ישראל ונימול, וזה לבחינת יסוד שבו הוא מצות מילה שהוא שבורתן את הערלה, ונקראת ברית שלום.

(הוא ע"ד בחינת יוסף מדת היסוד, "קטיעא בר שלום" גמטריה "ברית יוסף") והוא ע"ד כמו פיתוס שבפערותו הציל את ישראל מבליה, וניחן לו ברית שלום, ע"ז הוא בקטיעא בר שלום. וי"ל קטיעא בר שלום הוא ע"ד וכמו דו קטיעא דשלום האמור בפיתוס. ואולי י"ל קטיעא בר שלום במעשיו אלו שהציל את ישראל, וקטע את ערלתו שתיקן בריתו, היה זה ההיפך והתקון להחטא דמרי כן סלאא שפגם את בריתו, (שנגעשה ערל מחדש כי הבא על ארמות ערלתו נמשבת, וההיפך מזה הוא קטיעא בר שלום, שהיה ערל מקודם ועתה קטע את ערלתו) וגם שיפלו כ"ד אלף מישראל. והיינו כמו שקטיעא פירשו והוא כמו זמרי, שפירשו זמרי הוא מלשון וברכך לא תמור, שפירשו בריתו וקטיעא, ו"סלאא" מספיו מ"ה ב"ן, והוא יסוד המהו"ר מ"ה ד"א וב"ן דמלכות, והיינו כמו בחינת שלום שקאי על יסוד.

הנה, זמרי כן סלאא פגם בכל זה, וקטיעא בר שלום תיקן כל זה והיה מטרונתא שאמרה לו "וי לה לאלפא ב"ן" וקטע את ערלתו, א"כ היה מטרונתא גרמה לו שיתקן את בריתו, הנה היא הופך והתקן לכובי בת צור שהיא גרמה לזמרי שיפגם את בריתו, שנמשכה ערלתו על ידי שבא עליה. זהו ההיא מטרונתא, ב"ד הידיעה, הוא בחינת "כובי בת צור", גמטריה "ההיא מטרונתא" במכוון. "אמר כל נבסא לר' עקיבא והבירוי" מה שעונם לר'ע והבירוי דקא, י"ל כי הרי קטיעא בר שלום תגייר עתה שנמול, הנה הניח את נבסוי לר' עקיבא שיצא מגרים, כי ר' עקיבא הוא מבני בניו של סיסרא. גם י"ל דרי קטיעא מסר נפשו על ישראל שהקיסר המשיגם לנבסא רגל שהוא בחינת יעקב, ו' האהדות בעקבו רעשו, והנה ער"ו הוא ר' עקיבא שהוא מלשון יעקב ו' יעקב, וכידוע ש"אביר יעקב" הוא אותות "רבי עקיבא". כי ענין מה שיעקב יד אהדות בעקב עשו, הוא שמוציא את הניצוצי קדושה שהיו מובלעים בעשו, שזוהו לסטרא דקדושה, והיינו בחינת רבי עקיבא שיצא מגרים, שמוחלה היה מובלע בסטרא דלעו"ז ועלה לסטרא דקדושה, לכן הניח את נבסוי לר' עקיבא דקא. גם בעקב"א יש כמעט כל אותות קטיע"א.

וי"ל עוד כי הנה נתבאר לעיל בס"ד שקטיעא בר שלום תיקן החטא דמרי, והנה בחטא דמרי נפלו כ"ד אלף מישראל, ולר'ע היה כ"ד אלף תלמידים, ויש להם שיסית להב"ד אלף ישראל שנפלו בחטא זמרי שרקעו אותם. וכ"ד אלף תלמידי ר"ע נסתלקו מפני שלא היה שלום ביניהם, משא"כ ב"ר"ע אוד"כ הוא שלום. לכן קטיעא שהוא בר שלום דווקא, הניח נבסוי לר'ע והבירוי. א"כ ר' עקיבא יש לו שיסית לענין זה. לכן קטיעא בר שלום שבו נתקן חטא זמרי הניח נבסוי דקא לר'ע והבירוי.

אך מכיון שהוא ניצח את המלך בדבריו לכן גזרו עליו מיתתו.

בדרך להריגתו אמרה לו ההיא מטרונתא "ווי לספינה שהולכת בלי מכס" כלומר שמכיוון שקטיעא בר שלום אינו מהול אין הוא יכול לזכות לחיי עולם הבא, נפל קטיעא בר שלום על ערלתו ומל את עצמו.

מבאר רבי לוי יצחק שהמעשה עם קטיעה בר שלום הוא תיקון על מעשה זמרי בן סלוא.

קטיעה מלשון קטוע, רומז לזמרי מלשון "וכרמך לא תזמור" לזמר עריצים וכדו'.

קטיעה זכה להציל את עם ישראל לזמרי שגרם למגיפה, כמו כן קטיעה זכה לברית מילה, בניגוד לזמרי שפגם בבריתו.

ה מ ט ר ו נ י ת א ששכנעה את קטיעה לערוך ברית היא התיקון לכזבי בת צור ששכנעה את זמרי לפגום בבריתו, ההיא מ ט ר ו נ י ת א בנימטריא כזבי בת צור {737}.

ממנהגיו של רבי לוי יצחק

טלית ותפילין:

אחד מבאי ביתו החזיק את תיק הטלית ותפילין שלו כאשר התפילין ליד הלב. העיר לו רבי לוי יצחק להפכו ולהחזיק את התיק כשהטלית ליד הלב.¹

באשר לנוהג המקובל אצל כמה מאנ"ש לפתוח בכל יום מעט את קשר ה"ש של יד" כדי לקיים את ה"נקשרתם" בעת הנחת התפילין, אמר הרבי: "אני נוהג כמו שלימדני אבי ז"ל - לפני הבר מצווה - והוא לא לימדני לפתוח את הקשר. וכדי לקיים את "נקשרתם", אין הפירוש שצריך לפתוח ממש בכל יום אלא די שיהיה ראוי לזה".²

היה מקפיד שהקשר של ראש לא יהיה מונח בגומה של העורף, אלא על העצם הבולטת.³

נוהג היה רבי לוי יצחק להניח גם תפילין דשמושא רבה.⁴

הרה"ח ר' יהודה חיריק סיפר בזיכרונותיו, כי כשחיפש לרכוש טלית-גדול לקראת נישואיו פנה במכתב אל החסיד קאדאנער מהעיר דובראוונא, שהייתה ידועה קודם המלחמה בעשיית טליתות. הלה השיב לו: "אמנם כן הוא, אני הוא המתעסק גם עתה בטוויית טליתים. יש לי רק מטוה צמר לבן, ואין לי מטוה צמר כחול או שחור". ובין הדברים כתב: "הגיעני זה לא מכבר מכתב מהרב הגאון ומקובל בסתרי תורה מוהר"ר לוי יצחק שניאורסאהן, הרב אב"ד דעיר יעקאטערינאסלאון, ומבקש אותי שאטוה לו טלית רק מצמר לבן, בלא טווי כחול או שחור, שעל-פי קבלה אין טעם למה שעושין קיום תכלת או שחור".⁵

שבת:

באחת ההתנועדות הרבי העיד: "בבית אאמו", ולאחר מכן ממנה שראיתי בבית כ"ק מו"ח אדמו"ר - היו בלאו הכי מקדשין זמן רב אחרי השעה השביעית".⁶

מדי שבת קודש היה עולה ל"מפטיר", אך קיבל גם "הגבהה". את ספר התורה היה פותח לכל רוחבו בזרועות פרושות, וכשהגביה ניתן היה לראות בערך תשעה עמודים. לאחר הגלילה היה מוסר את ספר התורה למישהו, חוזר למקומו ליד התיבה ואומר את הברכות וההפטרה. את ההפטרה נהג לקרוא באיטיות ובהטעמה מיוחדת, והכל הרגישו בשעת מעשה שהוא מכוון כוונות על-פי הקבלה.⁷

"הוא קרא את ההפטרה בקול רם וחזק, ממש אש להבה, שעורר מאוד את הלבבות".⁸

היה נוהג לומר פרק קי"ט שבתהלים אחרי תפילת מנחה של יום השבת.⁹ היה נוהג לאכול פירות בסעודה שלישית של יום השבת.¹⁰

דעתו לא הייתה נוחה מאלה שמעשנים במוצאי שבת קודש לפני הבדלה על הכוס - גם אחרי תפילת ערבית ואמירת "אתה חוננתנו".¹¹

את נר ההבדלה היה מכבה בין של ההבדלה ואחר כך היה מריח מזה.¹²

במוצאי שבת קודש אחר הבדלה היה אומר "ויתן לך" עם עוד אחד. לאחר מכן היה נוהג לשתות חמין.¹³

6 לקוטי שיחות חלק טז עמ' 576.
7 הרה"ח ר' מענדל פטרפס (לעיל חלק א פרק ח).
8 הרה"ח ר' משה גולדשמיד (לעיל שם).
9 לקוטי שיחות חלק כט עמ' 289 הערה 19.
10 תורת מנחם התנועדות ח"ס עמ' 109.
11 הרה"ח ר' שלום וילנקה.
12 הרה"ח ר' נחום לבקובסקי.
13 הרה"ח ר' שמואל גראסמאן.

1 הרה"ח ר' אלכסנדר בן נון.
2 מיחידות של הרה"ח ר' שניאור זלמן גוראריה ובנו הרה"ח ר' יצחק מאיר גוראריה.
3 רשימת הרה"ח ר' יעקב יוסף רסקין (לעיל פרק כז).
4 הרה"ח ר' אלכסנדר בן נון.
5 רשימות דברים עמ' 3-422.